

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Radkovou v právní věci žalobce **Ing. M. N.**, bytem v O., J. 108/53, zast. Mgr. Vladimírem Kubíkem, advokátem se sídlem v Kroměříži, Masarykovo náměstí 490, proti žalovanému **Krajskému úřadu Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 1. 2011, č. j. KUOK 10820/2011, sp. zn. KÚOK/107980/2010/ODSH-SD/7469, ve věci přestupku,

t a k t o :

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 1. 2011, č. j. KUOK 10820/2011, **se ruší a věc se mu vrací** k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je povinen uhradit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 18.724 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho právního zástupce.

III. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného, označeného v záhlaví. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Mohelnice ze dne 22. 9. 2010, č. j. OD/26960-10/1245-2010/Medm, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích dle § 22 odst. 1 písm. d) a l) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, kterého se dopustil jako řidič tím, že „dne 18. 2. 2010 v 11,00 hodin v obci M. řídil osobní motorové vozidlo tov. Zn. Toyota Rav 4, RZ X na výzvu Policie České republiky se odmítl podrobit dechové zkoušce, zda není ovlivněn alkoholem, a rovněž na výzvu příslušníka Policie ČR nepředložil doklady potřebné k provozu a řízení motorového vozidla.“ Za tento přestupek mu byly uloženy pokuta ve výši 25.000 Kč a zákaz činnosti spočívající řízení všech motorových vozidel na dobu 12 měsíců a náhrada nákladů řízení ve výši 1.000 Kč.

V žalobě namítal žalobce, že v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně poukazoval na skutkové a právní rozpory v dokazování a pochybení příslušníků Policie ČR a na nesouvislosti časových údajů se splněním podmínek výzvy k podrobení se dechové zkoušce. Žalobce nebyl povinen se podrobit kontrole po opuštění vozidla a nebyl povinen podrobit se dechové zkoušce 13 – 18 minut po opuštění vozidla. Rozpory jsou ve výsledku policistů, protože přijíždějící vozidlo žalobce nesledovali, každý vypovídal jinak o jejich činnosti po kontrole, o tom, jak začalo jednání na místě se žalobcem a o tom, jak se žalobce choval. Žalobce namítal nepřezkoumatelnost rozhodnutí správních orgánů obou stupňů, protože se nevypořádaly se vším, co bylo kladeno žalobci za vinu. Procesní pochybení spatřuje žalobce v tom, že byl potrestán za nepředložení dokladů, i když byl za toto jednání žalobce potrestán ve vyloučeném řízení, ve kterém mu za toto byla udělena sankce. Správní orgány se nevypořádaly s právní argumentací žalobce o předpokladech porušení příslušných ustanovení. Správní orgán nezjistil skutkový stav bez pochybností a z tohoto neúplného zjištění vyvodil nesprávné závěry. Přestupek spočívající v nepředložení dokladů žalobce byl řešen domluvou, následně měla být samostatně projednána otázka odmítnutí dechové zkoušky a neuposlechnutí pokynu policisty. Žalobce uvedl, že se nehodlal vyhnout provádění kontroly, vozidlo policie vzhledem k haldám sněhu neviděl a podle fotografie žalobce je zřejmé, že policisté vozidlo žalobce nepozorovali.

Ve vyjádření žalovaný poukázal na to, že žalobní body jsou totožné s odvolacími námitkami žalobce, s těmi se žalovaný plně vypořádal a na svých závěrech setrvává. Podle žalovaného žalobce zjevně ignoruje skutečnosti uvedené ve správních spisech obou správních orgánů, včetně toho, co sám k přestupku sdělil. K návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě žalovaný uvedl, že nevidí důvod pro jeho vyhovění. Žalovaný uvedl, že námitky žalobce z doplnění žaloby jsou obecné a nemají vliv na posouzení věci a že příslušníci policie provedli kontrolu podle předpisů a to, že žalobce odešel na soukromý pozemek, nemá na kontrolu vliv. Námitka ohledně samostatného řízení není podstatná proto, že sankce byla uložena za nejpršisněji postižitelný skutek a samostatné řízení nebylo vedeno.

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění

pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), tedy ke dni 26. 1. 2011.

Ze správního spisu krajský soud z úředního záznamu A. G. zjistil, že žalobce na výzvu příslušníka policie nezastavil u něj, ale u domu č. p. X, asi 50 m před policistou, po opuštění vozidla sdělil na výzvu policistovi, že mu doklady nepředloží a odešel do domu. Dechové zkoušce se žalobce odmítl podrobit. Ze záznamu policisty J. Ž. bylo zjištěno totéž a jmenovaný příslušník policie doplnil, že stál při zastavování vozidla žalobce na volně přístupné příjezdové komunikaci a na chodníku před domem č.p. X, což považoval za obecní majetek.

Podle výsledku policisty J. Ž. zastavoval jmenovaný vozidlo řidiče asi 100 m před vozidlem, viděl ho na vzdálenost 300-400 m. Poté, co žalobce neuposlechl pokynu policisty, se J. Ž. vydal za žalobcem s podezřením, že se žalobce chce vyhnout kontrole nebo jde o nedorozumění. Žalobce odmítl předložit doklady a sdělil, že na soukromém pozemku nemá policista žádné pravomoci. Poté policista odešel za druhým kolegou a vrátili se zpět společně, ani tehdy žalobce po výzvě obou policistů nepředložil doklady a odmítl dechovou zkoušku. K dotazu zástupce žalobce svědek sdělil, že detekční přístroj měli ve vozidle, žalobce neprokázal totožnost a proto byl žalobce poučen o tom, že bude předveden. Poté, co se žalobce zavřel v domě, byla pořízena fotodokumentace vozidla (s fotografií staré dálniční známky k předání k řízení celní správě), zjištěna totožnost žalobce od ostatních občanů v obci a potvrzena telefonicky na policii. Z výsledku svědků se podává, že žalobce nevykazoval známky opilosti.

Podle výpisu z katastru nemovitostí vlastníkem pozemku parc. č. X je obec.

Podle výsledku žalobce policisté vstoupili na soukromý pozemek a „nabíhali na vrata“ a když ani po upozornění žalobce neustali, volal žalobce na linku 158 a stěžoval si na jejich chování, poté hlídka sdělila *„tak ho nech, utáhneme ho na odmítnutí dechové zkoušky“*. Žalobce uvedl, že hlídku neviděl, není si vědom přestupku, protože policisté mu jen řekli *„budete dýchat“* a pak opustili jeho pozemek a odjeli. Stížnost žalobce podle spisu byla vyřízena jako nedůvodná.

V záznamech policie (č.l. 61 správního spisu) je evidováno, že žalobce volal na linku 158 dne 18. 2. 2010 se stížností na nevhodné chování policistů; hovor byl přepojen na operační středisko Šumperk, kde bylo založeno číslo jednací ke stížnosti žalobce, věc byla postoupena OVK Šumperk. Stížnost byla Policií ČR shledána jako nedůvodná dne 7. 4. 2010 (č.l. 52 – 53 správního spisu).

Manželka žalobce u správního orgánu I. stupně vypověděla, že byla 18. 2. 2010 odpoledne vyslýchána na policii v souvislosti se stížností manžela na policisty, že měli již špatnou zkušenost s policisty v O., že žalobce na policii předkládal své doklady a dožadoval se tam provedení dechové orientační zkoušky; dopoledne na místě slyšela, jak se manžel s policisty dohadoval, bylo to docela slyšet z pootevřeného okna, když se vrátila (asi za 10 minut), slyšela z kuchyně rány, žalobce držel vrata, protože policisté do nich kopali, žalobce pak volal na linku 158.

Podle výsledku manželky žalobce dne 18. 2. 2010 v 13.39 u Policie ČR v Mohelnici se manželka zdržovala téhož dne v M. v domě č.p. X, kam za ní přijel manžel (žalobce) s dcerou. Když přijel, viděla jak parkoval před domem a žádného

policistu nikde kolem neviděla. Až po chvíli přišel za manželem policista a chtěl, aby předložil doklady a podrobil se dechové zkoušce. Manžel toto odmítl, protože je již na soukromém pozemku, chvíli spolu mluvili, pak policista odešel směrem k autobusové zastávce, která je vzdálena asi o 3 či 4 domy. Žalobce chystal střešní box na lyže. Pak došli dva policisté, manželka žalobce slyšela rány do vrat, šla se podívat ven do dvora a viděla, jak manžel drží vrata, aby se nevyvrátila a policisté do nich silně kopou, jestli kopali dva nebo jeden, to neví, protože viděla vrata ze dvora. Žalobce policistům tvrdil, že na to nemají právo, po chvíli toho policisté nechali a pak už byl klid.

Do správního spisu byly žalobcem doloženy fotografie pořízené od „11:57 hodin do 12:07“.

U žalobce toto byla podle záznamu správního orgánu I. stupně o odložení věci ze dne 7. 4. 2010 první přestupková za dobu posledních pěti let. Podle výpisu ze dne 13. 4. 2010 se žalobce v letech 2008 a 2010 dopustil dvou přestupků podle § 22 odst. 1 písm. f) zákona č. 200/1990 Sb (nadlimitní rychlost v obci a mimo obec) a jeho stav hodnocení jsou dva body.

V závěrečném vyjádření žalobce sdělil, že sporné zůstalo po provedeném řízení, zda se žalobce dopustil přestupku. Protože odbočoval k domu, musel věnovat pozornost tomuto manévru a policisty neviděl. Žalobce se nemusel podle jeho názoru podrobit kontrole a dechové zkoušce, když už neřídil a byl na soukromém pozemku. Z jednání policistů vyplynulo, že byli „vytočeni“ a dělali všechno proto, aby obvinili žalobce aspoň z neodstraněné propadlé dálniční známky. Rozporná zůstala svědectví o tom, jak byl žalobce vyzván k podrobení se dechové zkoušce. O následcích nebyl žalobce poučen. Z fotografií je zřejmé, když žalobce zkoušel nový fotoaparát, že prodleva mezi příjezdem žalobce a úkony policistů je velká. Žalobce byl ochoten se podrobit dechové zkoušce na služebně policie, ale ani tam výzva nezazněla.

V rozhodnutí o přestupku dospěl správní orgán I. stupně k tomu, že z provedeného dokazování vyplynulo jednoznačně, že žalobce byl vyzván k předložení dokladů od vozidla a vyzván k podrobení se dechové zkoušce. K těmto výzvám došlo na obecním pozemku. Proti tomuto rozhodnutí žalobce v odvolání namítl, že důkazy nebyly řádně vyhodnoceny a z toho byly vyvozeny nesprávné právní závěry, rozhodnutí o přestupku je navíc nepřezkoumatelné. K výzvě správního orgánu zástupce žalobce jím avizované doplnění odvolání nedoručil, a to nejen ve lhůtě stanovené správním orgánem, ale ani později.

V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný neshledal námitky žalobce jako důvodné a poukázal na obecnou polohu námitek proti dokazování a z toho plynoucích skutkových a právních závěrů. Podle žalovaného správní orgán I. stupně zjistil skutkový stav, o kterém nejsou důvodné pochybnosti a důkazy byly provedeny řádně a v dostačujícím rozsahu a následně byly správně vyhodnoceny.

K námitce žalobce při prvním jednání dne 31. 11. 2011 si soud vyžádal správní spis správního orgánu I. stupně (Městského úřadu Mohelnice) o přestupku podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb. Z tohoto spisu zjistil následující.

Podle oznámení přestupku byl žalobce podezřelý z přestupků podle § 22 odst. 1 písm. d) a l) a § 47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích a § 42a odst. 2 písm. e)

zákona č. 13/1997 Sb., protože 18. 2. 2010 v 11 hodin v obci M. řídil na silnici vozidlo Toyota RAV 4, RZ X, byl předepsaným způsobem zastavován policistou v uniformě, neuposlechl výzvy policisty, vozidlo nezastavil na silnici před policistou, ale odbočil na vjezd před dům č.p. X, čímž porušil § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., byl vyzván policistou, aby předložil doklady potřebné k řízení motorového vozidla, což odmítl, čímž porušil ustanovení § 6 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb., dále byl vyzván, aby se podrobil orientační dechové zkoušce, zda není ovlivněn alkoholem, což rovněž odmítl, čímž porušil § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 361/2000 Sb., na vozidle na předním skle vpravo ve spodní části měl vylepenou neplatnou dálniční známku z roku 2009, čímž porušil § 42a odst. 2 písm. e) zákona č. 13/1997 Sb.

Ze záznamu o podání vysvětlení Městského úřadu Mohelnice ze dne 7. 4. 2010 se podává, že žalobce téhož dne podal Městskému úřadu Mohelnice vysvětlení a uvedl: „Dne 18. 2. 2010 v 10:58 hod. jsem přijížděl vozidlem Toyota RAV 4 – 3Z1 2176 do M. k č. p. X směrem od D.. Po zastavení jsem z vozidla vystoupil, obešel vozidlo, vyndal jsem z bezpečnostní sedačky na pravé straně vozu a přistoupil k výše uvedené nemovitosti tak, že jsem ji už odemykal. V okamžiku odemčení vchodových dveří, přistoupil k vozidlu ze zadní strany od hlavní silnice příslušník PČR v černém úboru. Tento mě bez dalšího sdělil: „Já chci provést silniční kontrolu“. Na to jsem mu odvětil, že jsem nebyl hlídkou zastaven, nenacházím se ve vozidle a nacházím se již na soukromém pozemku, tudíž nebudu silniční kontrolu podstupovat. Na to mi odvětil: „Ale já chci“. Podle mne není zvolení „Já chci“ žádnou výzvou, proto jsem mu sdělil, že opravdu nemám čas a zavřel jsem za sebou vstupní dveře. Poté jsem šel nachystat střešní box na lyže, pro které jsem do oné nemovitosti přijel. Po cca 10 min. jsem již s připraveným boxem hodlal projít vrata k zaparkovanému vozidlu. Po otevření vrat, jsem spatřil 2 příslušníky PČR v černých úborech. Policista, který mne do té doby nekontaktoval, sdělil: „Budete dýchat“. Nejdříve jsem je vyzval, aby odstoupili od vrat, neboť vrata jsou již několik desítek cm za hranicí soukromého pozemku. Na to reagovali tím způsobem, že šli pro mě. V tu chvíli jsem vrata uchopil a snažil se je zavřít a několikrát jsem opakoval, že se nachází na soukromém pozemku, ať je neprodleně opustí. Policista Ž. po mých výzvách od tohoto násilného konání upustil, policista G. pokračoval v tlaku na vrata a v kopání do nich. Po té, co se mi podařilo vrata zajistit, jsem volal na linku 158, kde jsem sdělil, že se mi na pozemek snaží násilně vniknout 2 osoby, které se vydávají za hlídku PČR a tam operační důstojník situaci zlehčoval, nicméně do několika málo minut (cca. 5 min) hlídka PČR na místě již nebyla. Po té jsem přistoupil k montáži střešního boxu na již uvedené vozidlo a odebral jsem se s manželkou a dcerou na obvodní oddělení policie v Mohelnici pro podání stížnosti na postup hlídky, kde jsem je po konzultaci s vedoucím odd. V. Pechem podal písemnou stížnost, která je šetřena pod č. j. KRPM 8142-2/Č. j. 2010-140913.“ K dotazu správního orgánu, zda „byla vůči žalobci vystavena výzva k prokázání totožnosti“, žalobce uvedl, že „nebyla, byla pouze se strany policisty vysloven požadavek na provedení silniční kontroly. Nepadla ani jiná výzva, který by byla v souladu se zákonem o policii. Závěrem uvádím, že toto zjevné vykonstruované obvinění ze strany policistů je účelově vytvořeno tak, aby ochránili vlastní osoby před možným postihem, protože se dle mého názoru dopustili několika zásadních pochybení a snahou je toto pochybení bagatelizovat.“ Dále správní orgán v záznamu uvedl před podpis žalobce: „Beru na vědomí, že věc se mnou byla projednána, že jsem byl poučen o možném postihu za uvedený přestupek, a že celá věc se mnou byla řešena domluvou.“

Podle návrhu Policie ČR na vyřízení stížnosti jako nedůvodné ze dne 31. 3. 2010 se policisté rozhodli žalobce předvést za pomoci hmatů a chvatů, avšak žalobce vjezdovou bránu do domu č.p. X zavřel.

Ze záznamu o odložení přestupkové věci Městského úřadu Mohelnice ze dne 7. 4. 2010 soud zjistil, že tento správní orgán obdržel na základě veřejnoprávní smlouvy mezi městem M. a obcí M. ze dne 24. 7. 2003 oznámení o přestupku podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., kterého se měl žalobce dopustit dne 18. 2. 2010 v 11 hodin tím, že v M. před domem č.p. X měl neuposlechnout výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci. Dne 7. 4. 2010 byla tato věc odložena podle § 66 odst. 3 písm. a) téhož zákona. Důvodem pro odložení je skutečnost, že věc byla s jmenovaným projednána, tento byl poučen o možném postihu za uvedený přestupek a jelikož se jednalo o první přestupkovou věc za posledních pět let, byla tato řešena domluvou. Důvodem sníženého postihu je také okolnost, že ostatní skutky spáchané žalobcem ve výše uvedený den budou řešeny odborem dopravy Městského úřadu Mohelnice a celním úřadem.

Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Podle § 22 odst. 1 písm. d) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí, *přestupku se dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích se přes výzvu podle zvláštního právního předpisu odmítne podrobit vyšetření, zda při řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti nebyl ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou, ačkoliv takové vyšetření není spojeno s nebezpečím pro jeho zdraví.*

Podle § 22 odst. 1 písm. l) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, *přestupku se dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích jiným jednáním, než které je uvedeno pod písmeny a) až k), poruší zvláštní právní předpis.*

Podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí, *řidič je kromě povinností uvedených v § 4 dále povinen podrobit se na výzvu policisty, příslušníka Vojenské policie, zaměstnavatele, ošetřujícího lékaře nebo strážníka obecní policie vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem.*

Podle § 6 odst. 12 zákona o silničním provozu *na výzvu policisty je řidič motorového vozidla povinen předložit doklady podle odstavce 8 policistovi ke kontrole. Na výzvu strážníka obecní policie ve stejnokroji nebo celníka ve stejnokroji je řidič motorového vozidla povinen předložit strážníkovi ve stejnokroji nebo celníkovi ve stejnokroji ke kontrole doklady podle odstavce 8 písm. a) a b).*

Podle § 12 odst. 2 zákona o přestupcích *za více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení se uloží sankce podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejprísněji postižitelný. Zákaz činnosti lze uložit, jestliže ho lze uložit za některý z těchto přestupků.*

Podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích *přestupku se dopustí ten, kdo neuposlechne výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci.*

Podle § 57 odst. 1 zákona o přestupcích *jestliže pachatel se dopustil více přestupků, které je příslušný projednávat též orgán, projednávají se tyto přestupky ve společném řízení.*

Podle § 66 odst. 3 písm. a) zákona o přestupcích *správní orgán věc dále odloží, jestliže došlo oznámení (§ 67 odst. 2) neodůvodňuje zahájení řízení o přestupku nebo postoupení věci podle § 71.*

Podle § 84 odst. 1 zákona o přestupcích *přestupek lze projednat uložením pokuty v blokovém řízení, jestliže je spolehlivě zjištěn, nestačí domluva a obviněný z přestupku je ochoten pokutu (§ 13 odst. 2) zaplatit.*

Sporné v souzené věci bylo, zda byl žalobce trestán dvakrát za totéž jednání.

V souzené věci je nepochybné, že bylo vedeno více řízení. Spor v souzené věci se netýká přestupku podle § 42a odst. 2 písm. e) zákona č. 13/1997 Sb. (neplatná dálniční známka), k jehož projednání byl příslušný celní úřad, kterému byla věc postoupena. Ve zbylém podezření z přestupků podle § 47 odst. 1 písm. a) a podle § 22 odst. 1 písm. d) a l) zákona o přestupcích byl k projednání příslušný Městský úřad Mohelnice.

Podle § 57 odst. 1 zákona o přestupcích byl správní orgán I. stupně povinen projednávat všechny přestupky, k jejichž projednání byl příslušný, ve společném řízení.

Podle správního spisu Městský úřad Mohelnice oznámení Policie ČR o přestupku ze dne 11. 3. 2010 okopíroval a založil dva spisy (aniž by rozhodl usnesením podle § 140 odst. 3 správního řádu o vyloučení jednotlivých otázek ze společného řízení). Jeden spis byl zaveden o přestupcích podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb. pod č.j. Sp/R-57/2010 a druhý pod číslem případu OD/PR-2010/50 o přestupcích podle § 22 odst. 1 písm. d) a l) zákona č. 200/1990 Sb.

Po podání vysvětlení žalobcem o všech přestupcích správní orgán I. stupně věc odložil z důvodu, že došlo oznámení o přestupku neodůvodňovalo zahájení řízení o přestupku nebo postoupení věci.

Tím celé řízení ukončil. Přesto však vedl dál řízení ve druhém spise o přestupcích podle § 22 odst. 1 písm. d) a l) zákona o přestupcích. Tím však porušil § 57 zákona č. 200/1990 Sb.

Soud si položil otázku, jaký vliv má tato vada na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a rozhodnutí správního orgánu I. stupně, které jeho vydání předcházelo. A dospěl k závěru, že tato vada ve svém důsledku měla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí nejen z důvodu porušení § 57 zákona o přestupcích, ale zejména z důvodu projednání a odložení celé věci podle § 66 odst. 3 písm. a) zákona o přestupcích. Vydáním napadeného a jemu předcházejícího rozhodnutí pak správní orgány porušily zásadu vzájemného souladu všech postupů podle § 8 správního řádu a zásadu legitimního očekávání žalobce.

Správní orgán I. stupně měl při projednání přestupků 7. 4. 2010 k dispozici veškeré podklady Policie ČR, citované výše, včetně úředních záznamů a verzí

příběhu tak, jak jej podali policisté. Současně správní orgán I. stupně vyslechl 7. 4. 2010 osobní podání vysvětlení žalobcem a znali jeho verzi příběhu.

Z porovnání obou verzí je nepochybné, že policista J. Ž. dal pokyn k zastavení žalobci, avšak žalobce zastavil u svého domu, tento policista se pak za ním vypravil a vzdálil se tak z místa kontroly, opustil jej. Další průběh komunikace následoval beze svědků, avšak ze spisu a jednotlivých důkazů lze dovodit, že teprve poté, co žalobce odmítl předložit doklady, započali policisté s kontrolou vozidla a vyhledali neplatnou dálniční známku; až následně policisté začali lustrovat vozidlo a jeho držitele a až po těchto zjištěních mělo dojít k výzvě k provedení orientační dechové zkoušky (ostatně tato verze plyne i ze zjištění Policie ČR ze dne 31. 3. 2010 po prošetření stížnosti žalobce na její příslušníky).

Ze dvou verzí příběhu plyne, že jsou zde rozdílná tvrzení a nelze jednoznačně prokázat, že se skutky staly, jak přesně proběhly a že byly jednoznačně splněny podmínky výzev policistů směrem k žalobci. O zcela nestandardním průběhu mnohonásobné kontroly ostatně svědčí stížnost žalobce na Policii ČR.

Podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), *řidič je kromě povinností uvedených v § 4 dále povinen podrobit se na výzvu policisty, příslušníka Vojenské policie, zaměstnavatele, ošetřujícího lékaře nebo strážníka obecní policie vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem.*

Podle § 16 odst. 2 zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění účinném ke dni vydání spáchání přestupku i vydání napadeného rozhodnutí, který je zvláštním předpisem podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 361/2000 Sb., *orientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření zjišťujícímu obsah alkoholu je povinna se podrobit osoba, u níž se lze důvodně domnívat, že vykonává činnosti podle odstavce 1 pod vlivem alkoholu, a dále osoba, u které je důvodné podezření, že přivodila jinému újmu na zdraví v souvislosti s požitím alkoholického nápoje.*

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2010, č.j. 5 As 24/2009-65, č. Sb. NSS 2063/2010 (všechny zde uvedené rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz), výzva policisty k provedení dechové nebo krevní zkoušky nemůže být projevem libovůli či šikany - v poukazované věci žalobce po zjištění alkoholu v dechu výslovně odmítl podrobit se krevní zkoušce, což stvrdil svým podpisem; publikovaná právní věta zní takto: *Ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, ve spojení s § 16 zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, již striktně neváže povinnost řidiče podrobit se lékařskému vyšetření, zda není ovlivněn alkoholem, na pozitivní výsledek předchozí dechové zkoušky. Rozhodující podle této právní úpravy je výzva policisty nebo strážníka obecní policie k podstoupení lékařského vyšetření. Taková výzva ovšem může být opodstatněná pouze v případě, kdy na základě orientační dechové zkoušky či na základě jiných indicií vznikne důvodné podezření, že kontrolovaná osoba řídí vozidlo pod vlivem alkoholu. Neuposlechnutím takové opodstatněné výzvy se řidič dopouští přestupku dle § 22 odst. 1 písm. d) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích.).*

V souzené věci po porovnání s touto věcí bez toho, že by byla prokázána řádná výzva policistů k dechové zkoušce směrem k žalobci, nelze postavit najisto, že žalobce úmyslně odmítl podrobit se dechové zkoušce. Ze správních spisů a provedených důkazů neplyne nic, z čeho by bylo možné usuzovat na to, že zde byla důvodná domněnka či podezření, že by žalobce řídil vozidlo pod vlivem alkoholu. Naopak, podle výsledku policisty J. Ž. ze dne 27. 5. 2010 při prvním kontaktu, kdy se vydal za žalobcem sám, jej k dechové zkoušce nevyzýval, vypravil se za ním, protože si myslel, že se žalobce chce kontrole vyhnout anebo jde o nedorozumění, sám tento policista vypověděl, že se žalobce nechtěl z místa vzdálit, že se choval přirozeně, chování žalobce se mu nejevilo jako pod vlivem alkoholu. K dotazu správního orgánu, proč nevyzval řidiče k dechové zkoušce již při první kontrole, policista J. Ž. uvedl, že to bylo jeho rozhodnutí, když mu řidič naznačil, že se dopouští protiprávního jednání a že si na něj bude stěžovat a také pro to, že se detekční přístroj nacházel ve služebním vozidle, které bylo vzdáleno.

Ze shora uvedené popisu plyne, že jednání policistů se vymyká běžným kontrolám a velmi se podobá situaci, popsané v rozsudcích Nejvyššího správního soudu ze dnů 17. 6. 2011, č. j. 7 As 83/2010-63, a 22. 7. 2011, č. j. 7 As 102/2010-86. Podle těchto rozsudků je třeba svědeckou výpověď policistů za situace, kdy dochází k jednání policistů, vykazujícím znaky libovůle či šikany, hodnotit s ohledem na to, jak kontrola celkově probíhala. Pokud policisté s neobvyklým zájmem, iniciativně, horlivě či pečlivě vyhledávají příležitost ke kontrole, lze pochybovat o nestrannosti jejich svědeckých výpovědí (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 6. 2011, č. j. 7 As 83/2010-63, strana 4-5). Ani v souzené věci nevystal žádný legitimní důvod pro rozsáhlou a důkladnou kontrolu žalobce.

Za dané situace správní orgán I. stupně zcela správně věc odložil a soud vyšel v souladu s výše uvedeným z toho, že byla projednána celá věc, tj. podezření ze spáchání všech přestupků [podle § 47 odst. 1 písm. a) i podle § 22 odst. 1 písm. d) a l) zákona č. 200/1990 Sb.]. Tento závěr soud vyvozuje z obsahu oznámení o Policii ČR o přestupcích, podání vysvětlení žalobcem dne 7. 4. 2010, jak je citováno výše, kontextu celé souzené věci, nutnosti aplikace § 57 zákona č. 200/1990 Sb., ze závěru, že kontrola žalobce byla nestandardní a vykazující znaky neobvyklého a neprofesionálního jednání policistů a šikany, z toho, že nebylo prokázáno, že přestupky byly skutečně spáchány a z důvodu uplatnění všech právních zásad na souzenou věc (činnosti správního řízení i obecných právních zásad, včetně ústavněprávních a obecně uznávaných).

I kdyby soud posoudil věc tak, že nebyla odložena část oznámení týkající se přestupků podle § 22 odst. 1 písm. l) a d), dospěl by ke stejnému závěru. A to že nebyly důvody pro zahájení řízení o těchto přestupcích, protože nebylo prokázáno jejich spáchání, naplnění zákonných podmínek pro výzvu k orientační dechové zkoušce a následně vydání napadených správních rozhodnutí.

V činnosti policistů soud spatřil znaky překročení mezí správního uvážení. Soud podle § 78 odst. 1 věty druhé s. ř. s. *pro nezákonnost zruší soud napadené rozhodnutí i tehdy, zjistí-li, že správní orgán překročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo jej zneužil.*

V souzené věci soud zjistil, že policisté při výkonu kontroly překročili zákonem stanovené meze správního uvážení. Protože policisté nejednali podle § 63 zákona č.

373/2008 Sb., o Policii České republiky (prokázání totožnosti ve vyjmenovaných případech, kdy policie jedná jako ozbrojený bezpečnostní sbor – sami potvrdili, že o podezření ze spáchání deliktu nešlo), ale jako správní orgán při působnosti podle zákona č. 361/2000 Sb.

Mezemi správního uvážení jsou především právní řád samotný, pravomoc a působnost správních orgánů, principy správního řízení, veřejný zájem, účel a cíl správního řízení (srov. Soňa Skulová: *Správní uvážení. Základní charakteristika a souvislosti pojmu*. Masarykova univerzita Brno, 2004). Při subsumpci zjištěného skutkového stavu pod vybrané právní normy, které správní orgán aplikuje, je povinen správní orgán uvážení použít v souladu se zákonem, včetně zásad správního řízení i obecně uznávaných právních zásad, včetně ústavních a těch, které vyplývají z právní teorie i evropského a mezinárodního práva. Postup v rozporu s těmito zásadami nepředstavuje dobrou správu, řádný a spravedlivý proces, to vše na půdorysu celého souzeného případu.

Ačkoli v odůvodnění záznamu o odložení správní orgán I. stupně 7. 4. 2010 napsal, že se týká jen přestupku podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, soud je povinen posoudit jednání správního orgánu I. stupně materiálně (poněkud analogicky lze poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2007, č. j. 2 As 60/2006-53, č. Sb. NSS 1163/2007, kdy bylo materiální posouzení vztaženo na soulad návrhu a rozhodnutí o přestupku).

Takový postup je v souladu se zásadou smírného řešení sporů podle § 5 správního řádu. Ten naplnila zejména domluva, která je však možná jen tam, kde je možné blokové řízení, což u přestupku podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích možné je a je rovněž možné ho provést nejen při silniční kontrole, ale i při jednání o přestupku u správního orgánu; obecně lze konstatovat, že i domluva v blokovém řízení by založila překážku *ne bis in idem*, rozbor této otázky za dané procesní situace by však šel nad rámec souzené věci.

Posouzení celé věci zčásti správními orgány a komplexně soudem jako věci, u níž nebylo prokázáno, že se přestupky staly (s ohledem na absorpční zásadu jde zejména o přestupek spočívající v nepodrobení se dechové orientační zkoušce) je v souladu se zásadou *in dubio pro reo* (potažmo *in dubio pro libertate*, či *in dubio mitius*) a z hlediska judikatury v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2012, č. j. 8 As 100/2010-70. Podle tohoto rozsudku musí k pochybnosti o pravdivosti a důvěryhodnosti výpovědí policistů existovat konkrétní důvod a dále v případě přestupků, které jsou obtížně zachytitelné, je klíčová otázka přesvědčivosti důkazů. Pokud existující a provedené důkazy nepostačují k prokázání přestupku, pak skutková podstata nemá oporu ve spisech a je třeba napadené rozhodnutí zrušit podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Shora uvedený závěr soudu je dále v souladu i se zásadou přiměřenosti. To, že žalobce zastavil u svého domu, nelze posuzovat jako vyhýbání se silniční kontrole (žalobce tvrdil, že policejní hlídku neviděl, protože bylo hodně sněhu a to ukazují i fotografie s nadměrným množstvím sněhu), následné zásahy policistů byly nezákonné a proto by potvrzení napadeného rozhodnutí bylo v rozporu s principem proporcionality.

V souzené věci soud aplikoval třístupňový test proporcionality tak, že v testu vhodnosti si položil otázku, zda vydání napadeného a jemu předcházejícího

správního rozhodnutí, omezující určitá základní práva (na majetek, na spravedlivý proces, na soukromí, na svobodu pobytu a pohybu, na výdělečnou činnost), umožňuje dosáhnout sledovaný cíl a v testu potřebnosti, zda vydání napadeného a jemu předcházejícího rozhodnutí bylo nejšetrnějším z více možných prostředků umožňujících dosažení sledovaného cíle. Závěrečný test poměrování znamenal porovnání závažnosti v kolizi stojících příkladmo vyjmenovaných základních práv a veřejného zájmu. Soud dospěl k závěru, že význam citovaných základních práv žalobce za situace v souzené věci, popsané výše a vymykající se běžným kontrolám, zde převážil nad veřejným zájmem na potrestání žalobce právě z důvodu uvedených v argumentační části tohoto rozsudku. V právním státě a demokratické svobodné společnosti má v případech, jako je souzená věc, jedinec primát nad státem a společností jako celkem a veřejný zájem je na tom, aby správní potrestání probíhalo v souladu s pravidly stanovenými na věc dopadajícími právními předpisy, včetně ústavněprávních a mezinárodněprávních, a v souladu s jimi stanovenými principy a zásadami.

Soud konstatuje, že posouzení věci žalovaným bylo ztíženo tím, že neměl k dispozici správní spis, který byl z původní věci a oznámení přestupků vyčleněn, ani o něm neměl žádné informace, protože odvolání žalobce nebylo jím samotným doplněno a k doplnění nebyl vyzván. To však na závěru soudu za dané procesní situace nic nemění.

Na základě domluvy a odložení věci byl nastolen důvod pro legitimní očekávání žalobce, že vyřizování věci je ukončeno, vyvstala překážka věci rozhodnuté (*res administrata*) a byla nastolena situace, kdy ve stejné věci není možno rozhodnout podruhé (princip *ne bis in idem*).

K otázce, zda v souzené věci byla dána překážka *litispendence*, soud konstatuje, že obě řízení [řízení o přestupcích podle § 47 odst. 1 písm. a) a řízení o přestupcích podle napadených rozhodnutí] byla zahájena ve stejný den. Prvně jmenované řízení byl též den i ukončeno. Na doručence o převzetí oznámení o zahájení řízení není vyznačen čas převzetí. Protože jde o správní trestání, v pochybnostech jsou orgány veřejné moci (tj. správní orgány i soudy) rozhodnout ve prospěch žalobce a posoudit jednání správního orgánu I. stupně v celé šíři, souvislostech a kontextu. Na správní trestání jsou kladeny zvýšené nároky oproti například řízení, která se vedou o nárokových či nenárokových žádostech. Soud proto posoudil jednání správního orgánu I. stupně tak, aby nebyla porušena zásada absorpční a posoudil projednání přestupků podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích materiálně. Soud vyšel v souladu s výše uvedeným z toho, že při projednání přestupků v protokole o podání vysvětlení správnímu orgánu I. stupně byly ve skutečnosti projednány všechny přestupky, neuposlechnutí výzvy policisty k předložení dokladů i k provedení orientační dechové zkoušky.

Odložení celé věci bylo na místě z důvodu, že šlo o věc zcela atypickou, jednání policistů neproběhlo v souladu se zákonem ani principy demokratického právního státu a přestupky žalobce nebylo možné prokázat. Napadené rozhodnutí zasáhlo do celé řady základních práv a svobod žalobce, nejvýznamněji do práva na spravedlivý proces se všemi jeho součástmi (pro podrobný výklad srov. MOLEK, P. *Právo na spravedlivý proces*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012).

Pro ucelenější pohled na zásadu *ne bis in idem* lze poukázat i na některé její aspekty, jako například že stíhání má jen jednu šanci a za stejnou věc se neplatí

dvakrát; rozhodnutí je ukončením další komunikace; první rozhodnutí musí být konečné; i zprošťující rozhodnutí zakládá překážku *ne bis in idem*; právo je umění konfliktních řešení; mezi nejvyšší hodnoty patří život a osobní svoboda; je důležité si uvědomit, co se chrání, jaké jsou cíle trestání; zásada *ne bis in idem* je ústavní princip, je na nejvyšší úrovni; cílem zásady *ne bis in idem* je chránit pachatele, jeho život, svobodu (jde o citaci z přednášky soudce Evropského soudu pro lidská práva Boštjana Zupančiče, která se konala dne 2. 6. 2011 na Nejvyšším správním soudě). K tomu zdejší soud dodává, že obecné soudy jsou povinny ústavně konformně interpretovat právo v souladu s judikaturou Ústavního soudu.

Správní orgán I. stupně domluvou a odložením věci usnesením, které se pouze založilo do spisu a žalobci nedoručovalo a proto podle spisu neměl možnost si jeho obsah přečíst (podle § 66 odst. 4 zákona č. 200/1990 Sb. rozhodnutí o odložení věci se nevydává) žalobci najevo, že učinil poslední krok, kterým celé řízení uzavřel, přičemž uplatnil výchovnou a preventivní funkci. Tímto rozhodnutím je také soud podle § 135 o. s. ř. ve spojení s § 64 a § 75 s. ř. s. vázán.

K námitce žalovaného, že u přestupků podle § 47 odst. 1 písm. a) a podle § 22 odst. 1 písm. d) zákona č. 200/1990 Sb., jde o poměr speciality, soud s jeho názorem souhlasí. Pro stručnost k poměru speciality lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2010, č. j. 5 As 76/2009-69, č. ve Sb. NSS 2236/2011, podle kterého *o poměru speciality lze hovořit tam, kde se jedná o právní ochranu týčž zájmů*. Avšak v souzené věci správní orgán I. stupně ve skutečnosti projednal a odložil celou věc, tj. projednání všech přestupků.

Shrnuto, v souzené věci zde byly konkrétní důvody pochybovat o pravdivosti tvrzení policistů a o jejich nestrannosti. Nadto bylo prokázáno právě výpověďmi policistů, že zde nebyl žádný důvod k podezření, že žalobce je pod vlivem návykových látek a proto nebyl naplněn důvod k provedení orientační dechové zkoušky, navíc v době, kdy již řidič nebyl účastníkem silničního provozu a policisté se zcela vzdálili ze svého kontrolního místa a neobvykle horlivě prováděli několik různých kontrol. K tomu se měl žalobce sám dožadovat provedení dechové zkoušky na pracovišti Policie ČR, když podával vysvětlení ke stížnosti, kterou na policisty vnesl. Proto zde nebyl důvod ani k provedení námatkové dechové kontroly policisty bez důvodného podezření o požití alkoholu (jak by tomu mohlo být v případě standardně provedené běžné kontroly, která by neznamenalala pro žalobce žádnou újmu).

Klíčový pro zrušení napadeného rozhodnutí byl postup správního orgánu I. stupně, který vyloučil část věci v rozporu s § 57 správního řádu a neprovedl společné řízení a k tomu provedl výslech žalobce k celé věci, poté věc odložil podle § 66 odst. 3 písm. a) zákona o přestupcích a přesto vedl další řízení. Po materiálním posouzení celé věci soud dospěl k závěru, že spáchání přestupků (zejména přestupku podle § 22 odst. 1 písm. d) zákona č. 200/1990 Sb.) nebylo prokázáno a správní orgán výrokem odložil celou věc o všech přestupcích. Tím založil překážku věci rozhodnuté.

Vzhledem k výše uvedenému soud podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. (skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je částečně v rozporu se spisy a částečně v nich nemá oporu) a napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení je žalovaný vázán shora uvedeným právním názorem soudu v souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s.

O odkladném účinku soud nerozhodoval, neboť rozhodl přednostně ve věci samé.

V souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, protože v něm nebyl úspěšný. Úspěšnému žalobci přiznal soud náhradu nákladů řízení, které spočívají v náhradě za zaplacený soudní poplatek ve výši 2.000 Kč a odměně za právní zastoupení, spočívající v odměně za pět úkonů právní služby podle § 9 odst. 2 ve spojení s § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (převzetí, žaloba a 2 x jednání; vyjádření ze dnů 16. 4. a 21. 6. 2011 bylo soudu zasláno jedním podáním; podání z 21. 11. 2011 a 22. 8. 2012 byla předložena při jednání a jen navazují na předchozí podání a tvrzení), v částce $5 \times 2.100 \text{ Kč} = 10.500 \text{ Kč}$ a pětkrát režijní paušál podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky ve výši $5 \times 300 = 1.500 \text{ Kč}$, tj. celkem na odměně za zastupování a náhradách (mimo soudní poplatek) 12.000 Kč. Náhrada za promeškaný čas podle § 14 odst. 1 a 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. činí 800 Kč. Náhrada za cestovní výdaje vychází z ujetých $(48 \times 4) 192 \text{ km}$ (dle mapy.cz) při průměrné spotřebě 6,4 l/100 km (aritmetický průměr dle TP) a ceně motorové nafty dle vyhlášky č. 429/2011 Sb. 34,70 Kč/l, sazba za 1 km činí 5,92 Kč ($6,4 \times 34,70 = 222,08 / 100 = 2,22 + 3,70$) a celková náhrada za cestovné 1.137 Kč ($192 \times 5,92$). Podle § 57 odst. 2 s. ř. s. náleží k nároku advokáta vůči státu daň z přidané hodnoty, tzn. 20 % z částky 13.937 Kč, tj. 2.787 Kč, celkem 16.724 Kč. Spolu se soudním poplatkem celkem náklady řízení činí 18.724 Kč.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Olomouci dne 22. 8. 2012

JUDr. Martina Radkova
samosoudkyně